

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษา เป็น เครื่องมือสำคัญที่สุดที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อเพื่อสื่อความหมาย การทำความเข้าใจซึ่งกันและกันและการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ตลอดจนความต้องการของแต่ละบุคคลล้วนต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อกลางทั้งสิ้น ภาษาจึงนับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ดังที่ เปลีอง ณ นคร (2526 : 21) กล่าวไว้ว่า "ไม่มีกิจการอันใดในชีวิตเราที่ไม่ต้องใช้ภาษา โดยที่ภาษาเป็นเครื่องทำความเข้าใจกัน คนหนึ่งคิดอย่างไร ก็ส่งภาษาให้อีกฝ่ายรู้ ต่างก็รู้เรื่องกัน ภาษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งของชีวิต" นอกจากภาษาจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลแล้ว ภาษายังเป็นสิ่งสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ อีกด้วย ทั้งนี้เพราะการรับความรู้ความคิดจากสังคมในอดีต รวมทั้งการเพิ่มเติมสิ่งใหม่ ๆ เพื่อถ่ายทอดต่อไปให้สังคมในอนาคตนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นสิ่งที่ผูกพันใกล้ชิดอยู่กับบุคคลและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่สังคมขยายวงกว้างออกไปทุกทีภาษาก็ยังทวีความสำคัญขึ้นในฐานะที่เป็น เครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้คนจำนวนมากมายสามารถทำความเข้าใจกันได้

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่านอกจากการรู้ภาษาของตนเองเป็นอย่างดีแล้ว การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สำคัญ ๆ ก็เป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์อย่างมากทั้งต่อตัวผู้เรียนเองและต่อประเทศชาติ ในแง่ของตัวผู้เรียนเอง การรู้ภาษาต่างประเทศเปรียบเสมือนการมีเครื่องมือเพิ่มเติมขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจนำไปใช้ประโยชน์ในการติดต่อกับบุคคลต่างชาติ หรือใช้แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ หรือใช้ในการประกอบอาชีพได้ ในส่วนของประเทศชาติ อาจกล่าวได้ว่าความเจริญของประเทศชาติย่อมต้องอาศัยความเจริญของคนเป็นพื้นฐาน ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงความเจริญของคนไม่จำเป็นว่าจะต้องเกิดจากการมีความรู้ภาษาต่างประเทศเท่านั้น การมีความรู้ในภาษาของตนเป็นอย่างดีก็ช่วยให้สามารถแสวงหาความรู้และเป็นผู้เจริญได้ แต่ก็เป็นที่ยอมรับว่าการได้อาศัยความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายเป็นภาษาต่างประเทศมาประกอบกับความรู้เดิมจะช่วยให้

บุคคลมีความรอบรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นอีกมาก และย่อมจะมีส่วนช่วยให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ได้รวดเร็วขึ้น แม้ในประเทศที่เจริญมากแล้ว การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศก็ยังคงมีความสำคัญ ในแง่ที่เป็นประโยชน์ทางการพาณิชย์ และช่วยให้พลเมืองมีความรู้ความคึกกว้างไกลออกไปอีกด้วย เหตุนี้ ทุกประเทศจึงถือว่าการเรียนภาษาคำต่างประเทศนั้นมีประโยชน์อย่างยิ่ง และเป็นปัจจัย สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้พล เมืองและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นอยู่เสมอ

ในบรรดาภาษาคำต่างประเทศทั้งหลาย ภาษาอังกฤษจัดว่าเป็นภาษาที่สำคัญและใช้ในการ ติดต่อสื่อสารมากที่สุดภาษาหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษมีบทบาทมากใน ทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวงการการศึกษา จนถึงกันว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อกันในระหว่างนานาชาติ ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดี ก็ย่อมก่อประโยชน์ให้แก่ตนเอง และประเทศชาติได้มากมายหลายด้าน เพราะภาษาอังกฤษเป็น เครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

สำหรับในประเทศไทย ภาษาอังกฤษจัดเป็นภาษาคำต่างประเทศที่มีบทบาทสูงสุดในบรรดา ภาษาคำต่างประเทศทั้งหมด ทั้งนี้เพราะสังคมไทยได้รับเอาวัฒนธรรม แนวความคิด การศึกษาและ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาจากซีกโลกตะวันตกมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศที่ใช้ภาษา อังกฤษเป็นภาษาแม่ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์มากทั้งในการศึกษาต่อ ระดับสูง และในการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ให้ความสำคัญแก่ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตลอดมา ในปัจจุบันแม้วิชาภาษาอังกฤษจะเป็นเพียงวิชา เลือก วิชาหนึ่งในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แต่ความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษก็มีได้ลดลง นักเรียนเกือบทั้งหมดยังคง เลือกวิชาภาษาอังกฤษเพราะตระหนักดีว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาค้อ และการประกอบอาชีพในอนาคต ส่วนครูผู้สอนภาษาคำต่างประเทศส่วนใหญ่ก็มีความเห็นว่ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาคำต่างประเทศที่มีประโยชน์มากในเกือบทุกด้าน (อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ 2524: 13)

จากความสำเร็จของภาษาอังกฤษดังที่กล่าวมาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้ วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาต้องใช้เวลาเรียนมากที่สุดวิชาหนึ่ง คืออย่างน้อย สัปดาห์ละ 4-6 ชั่วโมง (กระทรวงศึกษาธิการ 2524: 41-42) ในแต่ละปีการศึกษา นักเรียน จะใช้เวลาเรียนทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 120-180 ชั่วโมง และถ้านับตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว นักเรียนจะเรียนภาษาอังกฤษทั้งหมดไม่น้อยกว่า 720-1,080 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม แม้นักเรียนจะได้เรียนภาษาอังกฤษมาเป็นจำนวนเวลามากมายเช่นนี้ แต่กลับพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากผลของการทดสอบคุณภาพการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ ในปีพุทธศักราช 2529 ซึ่งได้กำหนดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเทียบกับค่าร้อยละของคะแนนเต็มในแต่ละวิชาเป็น 50 % (ผ่าน) 60 % (พอใช้) 70 % (ดี) และ 80 % (ดีมาก) ผลการทดสอบพบว่าสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศโดยเฉลี่ยทำคะแนนผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ผ่านหรือ 50 % เพียงร้อยละ 2 และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ หรือ 60 % เพียงร้อยละ 1 เท่านั้น และไม่มีผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดีหรือดีมากเลย (กรมวิชาการ 2530: 10) นอกจากนี้ จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ก็พบเช่นกันว่า ในจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา 1,715 โรงเรียนทั่วประเทศ มีโรงเรียนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง หรือร้อยละ 52.59 ที่นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ แม้ในเขตกรุงเทพมหานคร ก็ยังคงมีจำนวนโรงเรียนถึงร้อยละ 57.27 ที่นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำอยู่ (กรมสามัญศึกษา 2531: 1-18) โดยสรุปกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศหรือการเรียนวิชาใด ๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีนักการศึกษาจำนวนมากที่ทำการศึกษาค้นคว้ามีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ อาทิ เช่น เอ็ม ดันคิน และ บี บิดเดิล (M. Dunkin and B. Biddle 1974: 38-45) ได้ทำการศึกษาเรื่องนี้และจำแนกตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ตัวแปรที่มาก่อน (Presage Variables) หมายถึง ตัวแปรด้านตัวครู เช่น อายุ เจตคติ การฝึกอบรมและประสบการณ์การสอน
2. ตัวแปรด้านบริบท (Context Variables) หมายถึงตัวแปรด้านตัวนักเรียน เช่น อายุ เพศ ความถนัด และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม เช่น หลักสูตรและประเภทของโรงเรียน
3. ตัวแปรด้านกระบวนการเรียนการสอน (Process Variables) เช่น พฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ในระยะต่อมา เบนจามิน บลูม (Benjamin Bloom 1976: 167-176) ก็ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ และมีความเห็นว่าตัวแปรที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1. พฤติกรรมเบื้องต้นด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Entry Behavior) เป็นพฤติกรรมของผู้เรียนในค่านสติปัญญา ความคิด ความเข้าใจและความถนัด
2. ลักษณะเบื้องต้นด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristics) เป็นลักษณะของผู้เรียนเช่นกัน หมายถึง เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนวิชานั้น ๆ ความกระตือรือร้นในการเรียน แรงจูงใจและความสนใจในการเรียน
3. คุณภาพของการสอน (Quality of Instruction) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครู เช่น การบอกจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนอย่างชัดเจน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

สำเรจ บุญเรืองรัตน์ (Samremg Boonruangratana 1978: 107-108) เป็นนักการศึกษาอีกผู้หนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนในโรงเรียน และพบว่าผลการเรียนขึ้นอยู่กับตัวแปรดังนี้

1. ตัวแปรด้านกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง คุณภาพของการสอนและเวลาที่ใช้ในการเรียน
2. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชั้นเรียน เช่น การจัดระบบชั้นเรียน และการจัดระบบโรงเรียน

สำหรับในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ มีนักการศึกษาและนักวิจัยจำนวนมาก เช่นกันที่พยายามศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้นำผลจากการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศมากขึ้น ในระยะเริ่มแรก ประมาณช่วงปี ค.ศ. 1960 การวิจัยส่วนมากเน้นการศึกษาตัวแปรด้านตัวครูโดยมุ่งไปที่วิธีสอนของครู เพราะเชื่อว่าวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพย่อมนำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีที่สุด ในช่วงระยะเวลา นี้ จึงมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบวิธีสอนแบบต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เช่น งานวิจัยของ จี เชอร์เชอร์ และ เอ็ม เวิร์ทโทเมอร์ (G. Scherer and M. Wertheimer 1964) และ

งานวิจัยในโครงการเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania Project) ซึ่งดำเนินการในปี ค.ศ. 1970 ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบแปลและไวยากรณ์ (Grammar-Translation Method) กับวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method) แต่จากการวิจัยหลายเรื่องก็ยังไม่อาจสรุปผลที่แน่นอนได้ เพราะวิธีสอนที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะในบางครั้งครูที่ใช้วิธีสอนวิธีเดียวกันนั้นมีพฤติกรรมการสอนที่ต่างกันมาก ซึ่งความแตกต่างนี้อาจมีผลต่อกระบวนการเรียนการสอนด้วย จึงย่อมสรุปไม่ได้ว่าวิธีสอนนั้น ๆ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลการเรียนรู้ (E. Bialystok et al 1979: 7) ในระยะต่อมา นอกจากการวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนของครูแล้ว นักการศึกษาและนักวิจัยหลายคนก็เริ่มสนใจศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนมากขึ้น เช่น ความถนัด ความสนใจและวิธีการเรียนรู้ ดังที่โรเบิร์ต โพลิตเซอร์ (Robert Politzer 1981: 25-26) กล่าวว่า "จากการสำรวจงานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนมาก พบว่า ช่วงปี ค.ศ. 1970 เป็นศตวรรษของการวิจัยที่เน้นที่ตัวผู้เรียน" ซึ่งผลการวิจัยในระยะนี้ช่วยให้เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ภาษามากขึ้น และเข้าใจถึงตัวแปรด้านตัวผู้เรียนหลายตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษา อย่างไรก็ตาม นักการศึกษาหลายคน อาทิ เช่น เพเนโลป ปีเตอร์สัน (Penelope Peterson 1979: 46) ก็ยังมีความเห็นว่าตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางอ้อมเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ ตั้งแต่ปลายช่วงปี ค.ศ. 1970 ต่อ ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา จึงเริ่มมีการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนมากขึ้น และวิธีการศึกษาที่นิยมมากคือวิธีการสังเกตและจำแนกพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ (Observation and Systematic Classification) การวิจัยแบบนี้ใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนั้น วอลเตอร์ ดอยล์ (Walter Doyle 1975: 11) กล่าวว่าไว้ว่า เป็นข้อมูลที่มีความเป็นปรนัย และน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามหรือจากการสัมภาษณ์ โทมัส กูด และ ดักลาส ไกรว์ (Thomas Good and Douglas Grouws 1977: 54) ก็ได้ให้ความเห็นว่าข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนั้นเป็นข้อมูลที่มีความเพียงพอต่อการวิเคราะห์ในการศึกษาตัวแปรนั้น ๆ ในปัจจุบัน นักศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจำนวนมากจึงสนับสนุนการวิจัยในลักษณะนี้ ดังเช่น แคทลีน ไบลีย์ (Kathleen Bailey 1985: 96)

และ ดิค ออลไรท์ (Dick Allwright 1983: 202) ซึ่งได้แสดงความเห็นว่าการศึกษาลิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศเป็นเรื่องที่น่าสนใจและควรจะทำเป็นสิ่งแรก หากต้องการรู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพล หรือมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศอย่างแท้จริง

การวิจัยในระยะแรกเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ตัวแปรที่นำมาศึกษามากเป็นตัวแปรด้านตัวครู เช่นเดียวกับการวิจัยที่ดำเนินการมาในระยะก่อน แต่นิยมใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน การศึกษาตัวแปรด้านตัวครูดังกล่าวนี้มักเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน เพราะเชื่อกันว่าพฤติกรรมการสอนมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (Ann Nerenz and Constance Knop 1982: 243-244) อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อมา นักการศึกษาหลายคนเริ่มมีความเห็นว่าแม่ครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการเรียนการสอนและเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ แต่ก็ยังมีตัวแปรที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่แทรกอยู่ตรงกลางระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน คือ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเอง ดังที่ แอน เนอเรนซ์และคอนสแตนซ์ นอพ (Ann Nerenz and Constance Knop 1982: 244-246) ได้แสดงความเห็นว่าการจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ ก็ต่อเมื่อพฤติกรรมสอนของครูมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดพฤติกรรมเรียนที่ดีในส่วนของนักเรียน และพฤติกรรมเรียนนี้เองที่มีผลเป็นอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน สำหรับพฤติกรรมเรียนที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งนักการศึกษาและนักวิจัยจำนวนมากเห็นพ้องกันว่าส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน คือ เวลาที่ใช้ในการเรียน (Time-on-task) ซึ่งหมายถึงช่วงเวลาที่นักเรียนสนใจและตั้งใจทำงานหรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ซึ่งนักศึกษามางคนใช้คำว่าเวลาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน (Engaged Time) หรือเวลาในการเรียนเพื่อหาวิชาการ (Academic Learning Time) เกี่ยวกับเรื่องนี้ บี โรเซ็นไชน์ และ เอ็น เฟิสท์ (B. Rosenshine and N. Furst 1973: 88-106) ก็ได้กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นผลเนื่องมาจากตัวนักเรียนเองเป็นส่วนมาก และตัวแปรด้านตัวนักเรียนที่สำคัญคือ เวลาที่ใช้ในการเรียน นอกจากนี้ เวย์ เฟดริค และเฮอริท วอลเบิร์ก (Wayne Frederick and Herbert Walberg 1980: 183) ก็มีความเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการเรียน เป็นตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนายที่น่าสนใจมากที่สุดในการศึกษาเชิง

สหสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 3 คือ พฤติกรรมการสอนของครู เวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะทางด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศยังมีอยู่น้อยมาก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครู และ เวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพราะตัวแปรดังกล่าวเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ และยังไม่มีการศึกษาเรื่องนี้มาก่อน การเลือกศึกษาครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็เนื่องจากหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับนี้ ระบุไว้ชัดเจนว่ามีจุดประสงค์ที่เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้นำไปใช้ในการสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสม การสอนที่มีประสิทธิภาพของครูจึงมีแนวทางที่ชัดเจนว่าจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ในหลักสูตรดังกล่าว คือ เป็นการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) นอกจากนี้ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นนักเรียนที่มีจุดมุ่งหมายในการเรียนที่แน่นอนเป็นส่วนมาก คือ มุ่งศึกษาต่อในระดับสูงทั้งสิ้น การใช้เวลาเรียนในระดับนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญมากอย่างหนึ่งที่ควรนำมาศึกษา ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้จะทำให้รู้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนครูและ เวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษหรือไม่อย่างน้อยเพียงใด ความรู้ที่ได้จะเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเรียนการสอนได้ เพราะตัวแปรที่นำมาศึกษาล้วน เป็นตัวแปรที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ทั้งในด้านตัวครูและตัวนักเรียน ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเรียนการสอนนี้ นอกจากจะเป็นวิธีแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังจะเป็นแนวทางในการยกระดับมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษให้สูงขึ้นในระยะต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการสอนของครู เวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่ใช้ในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ
4. ศึกษาความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูและเวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ
5. สร้างสมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ โดยใช้พฤติกรรมการสอนของครู และเวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนเป็นตัวทำนาย

สมมติฐานในการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบผลการเรียนรู้ของโครงการ บีทีอีเอส (BTES : The Beginning Teacher Evaluation Study) ซึ่งสนับสนุนโดยสถาบันการศึกษาแห่งชาติ (National Institute of Education) ผ่านทางคณะกรรมการเตรียมครูและออกใบประกอบอาชีพแก่ครูของรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Commission for Teacher Preparation and Licensing) ซึ่งพบว่าตัวแปรด้านกระบวนการสอนจะส่งผลต่อเวลาเรียน และเวลาเรียนจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Karen Kepler 1980: 141) และจากงานวิจัยของ เจ แมคคินนีย์และคณะ (J. Mckinney et al 1975: 198-203) และงานวิจัยของเอ็ดเวิร์ด ไฮเฟิลท์ และจอห์น เบค (Edward Seifert and John Beck 1984: 5-10) ที่พบว่าเวลาที่ใช้ในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนของครูกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำมีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. เวลาที่ใช้ในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำมีความสัมพันธ์กันทางบวก
3. พฤติกรรมการสอนของครู เวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำมีความสัมพันธ์กันทางบวก

4. พฤติกรรมการสอนของครู และเวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนสามารถร่วมกัน
ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรครูของการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531

2. ประชากรนักเรียนของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

3. ตัวแปรที่จะศึกษา คือ พฤติกรรมการสอนของครูและเวลาที่ใช้ในการเรียนของ
นักเรียนเป็นตัวแปรอิสระ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายเป็นตัวแปรตาม

4. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมิได้คำนึงถึงองค์ประกอบบางประการ ซึ่งอาจมีอิทธิพล
ต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ระดับสติปัญญา อายุ เพศ และ
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมการสอน หมายถึง การดำเนินการเรียนการสอนของครูในการสอนภาษา
ต่างประเทศตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่ง
ประกอบด้วย ขั้นตอนการสอนสำคัญ ๆ คือ ชั้นเสนอเนื้อหา ชั้นการฝึก ชั้นประเมิน และ
ชั้นถ่ายโอน โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกความสามารถด้านการใช้รูปแบบของภาษาและกฎเกณฑ์
ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค การใช้ภาษาตามหน้าที่ การใช้กลยุทธ์ในการสื่อสาร และการให้
นักเรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมคู่ กิจกรรมกลุ่ม ตลอดจน
การใช้ภาษาต่างประเทศในการดำเนินการเรียนการสอนของครูและสื่อที่ครูใช้

เวลาที่ใช้ในการเรียน หมายถึง เวลาที่นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง
ขณะที่มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ พฤติกรรมที่แสดงความสนใจและตั้งใจ เป็นพฤติกรรม
ที่แสดงออกมาให้เห็นภายนอก เช่น ตั้งใจฟังครูพูด ชักถามครู จดบันทึก ทำกิจกรรมที่ครูกำหนดให้
เป็นต้น

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ครูภาษาอังกฤษ หมายถึง ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 ที่เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่สถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ในการเตรียมและฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษให้มีพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ และหาแนวทางให้นักเรียนมีเวลาที่ใช้ในการเรียนมากขึ้น
2. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางแก่ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในการที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของตน รวมทั้ง เป็นแนวทางสำหรับครูในการใช้วิธีสอนหรือแนวการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีเวลาที่ใช้ในการเรียนมากขึ้น
4. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในสาขาภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาอื่น ๆ ต่อไป